

Een vertaling van het verhoor van **May** uit het Duits. Voor het origineel zie de Duitse site.

In de nacht van 22 / 23 november 1943 was het de agenten **van der Giessen, van Rietschoten en Wegner** gelukt uit Haaren te ontsnappen. Terwijl Wegner probeerde via België, Frankrijk en Spanje naar Engeland te ontkomen, bleven de beide anderen in Nederland.

Wegner werd in januari 1944 in België gearresteerd en vandaar aan **Haaren** overgeleverd.. Eind maart of begin april werd hij naar Assen gebracht. Daar waren, als gevolg van de ontsnapping van de 3 agenten, de overige agente heen gebracht. Van daaruit werden de agenten eind april 1944¹ in opdracht van het Reichssicherheitshauptamtes (RSHA) naar een gevangenis in Rawitsch (Rawicz) overgebracht.

De beide agenten **van der Giessen** en **van Rietschoten** werden in **mei 1944** in **Roosendaal** bij een poging naar **Belgie** af te reizen door personeel van **Frank** gearresteerd en aan **Haaren** afgeleverd. Zij moesten na hun arrestatie alsnog naar Rawicz over gebracht worden.

Enkele dagen na de invasie in Frankrijk kwamen Regierungsrat **Deppner** en Kriminaldirektor **Schreieder** naar **Haaren**. In mijn bureau vond een bespreking plaats waaraan **Afflerbacher, Bauer, Haubrok, Kanzler, Kremer, Ortman, Wilfert** en ik deelnamen. Bij deze bespreking werd er door Regierungsrat Deppner er op gewezen dat het met betrekking tot de invasie in Frankrijk nodig was dat de belangrijkste gevangenen uit Haaren weg moesten. De betreffende Sachbearbeiter kregen de opdracht spoedig overzichten van de vastzittende gevangenen op te stellen en daarbij aan te geven waarvoor zij zaten en of zij voor een berechting in aanmerking kwamen of voor een overplaatsing naar een gevangenis in Duitsland in aanmerking kwamen. Deze overzichten werden gemaakt en aan Deppner overhandigd.

Gedurende of na de bespreking heb ik mij met Krim. Dir. Schreieder onderhouden over de zich nog in Haaren bevindende agenten **Lauwers, Jordaan, v.d. Reyden, v.d. Giessen** en **van Rietschoten**.

Ik heb hem er op gewezen dat zij, net als de andere agenten van het Englandspiel, naar Duitsland over geplaatst dienden te worden. Schreieder verklaarde zich daarmee akkoord.

Over het overbrengen van de drie eerstgenoemde moeste een beslissing van het Reichsicherheitshauptamtes aangevraagd worden.

Ongeveer 1 of 2 dagen na deze bespreking werden Obersturmführer **Ortman** en ik door Untersturmführer **Wiefert**, die voor mij onbekende reden in **den Haag** was, vermoedelijk voor het in ontvangst nemen van een bevel van Sturmbannführers **Deppner**, geroepen naar **Vught** te komen. Op een bepaalde tijd kwam **Wiefert** uit den Haag. Hij vertelde **Ortman** en mij mee dat **Deppner** bevolen had **v.d. Giessen** en **van Rietschoten** “auf der Flucht zu erschiessen“, op de vlucht dood te schieten.² Voor de uitvoering waren **Ortman** en ik verantwoordelijk. Zowel **Ortman** als ik hebben afgewezen, **Wiefert** wees er echter op dat wij het bevel van de afdelingsbevelhebber niet konden weigeren. Wij zouden anders volgens een bevel van de Führer niet alleen zelf neergeschoten worden maar ook onze familie zou uitgeroeid worden. Weliswaar had ook **Wiefert** tegen het bevelen doodschieten bedenkingen. **Ortman** moest zo spoedig mogelijk met de kampcommandant van **Vught** contact opnemen over het verbranden van de lichamen. Dit gebeurde in zijn opdracht niet opdat ik zou proberen via Schreieder onder alle

¹ Ze zijn 15 april in Rawicz ingeschreven.

² Een gebruikelijke manier om iemand zonder vorm van proces om te brengen zonder dat er van een echte vlucht sprake was.

omstandigheden ontheffing van de opdracht te krijgen. Wij gingen naar **Haaren** terug. Daar overhandigde **Wilfert** in mijn kantoor, het bevel van **Deppner** aan **Bauer, Afflerbach** en **Kramer. Haubrok**, die eveneens aanwezig had moeten zijn, had tegen een aangekondigd voorschrift het kamp verlaten. De kameraden waren allen door dit bevel zeer getroffen. Ze waren het er ook over eens dat ze het bevel van de afdelingschef niet konden weigeren en wel ten eerste uit disciplinaire gronden en verder met betrekking tot het reeds genoemde bevel van de Führer. **Bauer, Kremer, Wilfert** en **Afflerbach** vormden onder leiding van eerstgenoemde het executiecommando. De wegbrengen van de lijken naar **Vught** en de zorg voor de crematie bleef voor **Ortmann** zelf.

Terwijl de genoemde kameraden het bevel bespraken heb ik Krim. Dir. **Schreieder** opgebeld en hem het voorval meegedeeld. Hij was daarover evenzeer zo ontdaan als ik en beloofde me in ons aller belang het terug nemen van bevel door **Deppner** te bewerkstelligen. Hij droeg mij op de de kameraden mee te delen dat het bevel onder geen enkele omstandigheid op dezelfde dag uitgevoerd mocht worden. Tot mijn opluchting kreeg ik het bevel in geen geval daaraan deel te nemen; ik moest mij alleen met mijn codezaken bemoeien. **Schreieder** wilde nog weten wie de uitvoerder (Sachbearbeiter) was. Ik zei hem dat dat **Bauer** was. Verder vroeg ik **Schreieder** dringend er voor te zorgen dat ik het geval dat het in de loop van de volgende dagen het bevel toch uitgevoerd worden, niet meer opgebeld zou worden. Dit zegde hij mij toe.

Enkele uren later werd ik door Krim. Dir. **Schreieder** opgebeld. Hij deelde mij mee dat ik ook voor Reg. Rat. **Deppner** van de zaak uitgesloten was. Of het bevel alsnog uitgevoerd moest worden was hem niet bekend. Dat is nog niet besloten. **Bauer** wordt daarom direct door Reg. Rat. **Deppner** ingelicht. Hijzelf had daarmee niets te maken.

In de late uren van de middag van de volgende dag kreeg **Bauer** van Reg. Rat. **Deppner** het de vorige dag gegeven bevel bij aanvang van de duisternis uit te voeren. Tegen het bevel van Krim. Dir. **Schreieder** in en zonder het mijn kameraden te laten weten ging ik nadat ik dit gehoord had naar de cel van **v.d. Giessen** en **van Rietschoten** en deelde hen mee dat ze nog deze nacht doodgeschoten worden. Daarbij legde ik er de nadruk op dat bij een vluchtpoging direct geschoten zou worden. Beiden moesten ten minste weten wat hen te wachten stond. Ze waren er gegrepen en verklaarden mij dat ze daarmee rekening hadden gehouden. Ik bood ze nog aan een brief aan hun familie te schrijven en voor bezorging zorg te dragen. Dit aanbod sloegen ze op voor mij onbekende redenen af. Ze wensten slechts een paar sigaretten, die ik hen gaf.

Na invallen van de duisternis werden beiden uit hun cellen gehaald en door de eerder vermelde executiecommando te voet in de richting van **Vught** afgevoerd. Daarbij moet vastgesteld worden dat beiden in opdracht van Reg. Rat. **Deppner** zo spoedig mogelijk te voet naar **Vught** gebracht moesten worden. Na het doodschieten zou gezegd worden dat beiden een vluchtpoging hadden ondernomen en daarbij doodgeschoten zouden zijn.

Enige tijd nadat het transport weg was kwam **Ortmann** opgewonden mijn kamer binnen. Hij zei dat de beide agenten een vluchtpoging hadden ondernomen en doodgeschoten waren. Ik ging daarop met hem naar de kampcommandant die een vrachtwagen voor transport naar **Vught** ter beschikking moest stellen. Hem werd gezegd dat beiden een vluchtpoging hadden ondernomen.

Ortmann heeft aan het schieten niet deelgenomen, hij was in het kamp achter gebleven. Wie van het executiecommando hem het uitvoeren van het bevel gemeld heeft weet ik niet. Ook weet ik niet wie geschoten heeft. Ik heb mij er expres niet over geïnformeerd.

Omdat **Ortmann** naar de plaats van executie wilde stelde ik hem de mij ter beschikking staande ter beschikking. Omdat de chauffeur gedurende enige tijd niet te vinden was, bracht ik **Ortmann** zelf naar de plaats en reed zelf weer terug. De plaats lag ongeveer 500 m van het kamp **Haaren** verwijderd aan de hoofdweg **Tilburg – 's-Hertogenbosch**. Aan de rand van de weg lagen de twee lijken die ik niet verder bekeken heb.

Na mijn terugkeer in het kamp stuurde ik direct de chauffeur met de wagen naar **Ortmann** opdat deze naar **Vught** kon rijden en daar opdracht tot crematie te geven.

Als na lange tijd het executiecommando terug kwam, kwam **Kremer** naar me toe en me en vroeg me de fles cognac die ik hem nog schuldig was. Hij verklaarde dat zij allen nerveus en lichamelijk niet goed waren. **Kremer** kreeg van mij een aangebroken fles maar wenste meer. Omdat ik van Krim. Dir. **Schreieder** nog enige flessen cognac te goed had belde ik hem op en vroeg hem of ik deze uit de voorraad van het kamp **Haaren** kon laten komen. Hij stemde daarmee in. Bij deze gelegenheid deelde ik hem mee dat de beide agenten dood geschoten waren. Ik had het gevoel dat het hem onaangenaam was. Hij zei zoiets als "Schweinerei". Ik haalde de cognac uit de voorraad van het kamp en bracht een fles naar **Kremer** die in de kamer van **Ortmann** was, waar bovendien ook **Bauer, Afflerbach, Wilfert** en **Ortmann** aanwezig waren. Daar dronk ik met de anderen een glas cognac. Tijdens mijn aanwezigheid werd door iedereen grote afschuw over de zaak uitgesproken en zeer betreurd dat zo'n bevel gegeven en uitgevoerd moet worden. Als het zich weer een keer mocht voordoen zouden allen, net als ik, de uitvoering van een soortgelijk bevel weigeren. Voor de uitvoering van het gegeven bevel was het feit dat de beide agenten volgens de geldende wetten voor hun daden bij elk gerecht ter dood veroordeeld zouden worden bepalend geweest en het oordeel ook uitgevoerd zou worden. Er aan toe te voegen is nog dat, als ik me goed herinner, er een veroordeling van een "Standgericht" was.

Waarom Reg. Rat. **Deppner** zijn gegeven bevel, ondanks de belangrijke bezwaren, niet teruggenomen heeft en **van der Giessen** en **van Rietschoten** op deze wijze doodgeschoten moesten worden, weet ik niet. Ikzelf was erover erg ontdaan en kon het niet begrijpen omdat ik Reg. Rat. **Deppner** van die kant niet kende. Het is wel aan te nemen dat een bevel van de bevelhebber van de SD er aan ten grondslag lag.

Krim. Dir. **Schreieder** treft daaraan echter geen schuld. Hij heeft zeker geprobeerd het doodschieten te voorkomen maar kon dit niet voor elkaar krijgen. Het is zeker in aanmerking te nemen dat Krim. Dir. **Schreieder** ondergeschikt was aan Reg. Rat. **Deppner** en niet zelfstandig was.

Een uitwerking van het verhoor door de POLITIEKE OPSPORINGSDIENST.
Datum en verdere bronvermelding ontbreekt.